# Иосиф Виссарионович СТАЛИН

## ӨЛМӘЗ СТАЛИН

Илк дәфә титрәйир әлимдә гәләм,
Сөз үстдә илк дәфә ағлайырам мән...
Ағры гылынч кими кечир гәлбимдән,
Буз кими донмушдур үрәйимдә гәм,
Илк дәфә титрәйир әлимдә гәләм...

Ялныз мән дейиләм бу күн ағлаян.
Ағлайыр гоча да, кәнч дә, гары да;
Ағлайыр үзүнә гара бағлаян
Нәришан күнәшин сачаглары да.
Ағлайыр Вәтәним, анам—СССР
Гәмләр дәрясында нәфәс алыр ер...

Надир үрәкләри яндыран бу дәрд?
Нәрәйә сығмайыр бу хәбәр нәдән?
Өмүрлүк айрылыг, өмүрлүк һәсрәт.
Ағырдыр һәр аны бир гәриндән.
Ағыр дағлардан да ағырдыр бу гәм
Ән бөйүк оғлуну итирди аләм!

☆

Өмүрлүк даянды бөйүк бир үрәк,
Дүнянын шөһрәти ән бөйүк инсан.
О, етмиш дәрд баһар өмүр сүрәрәк
Ятатды чаһанда ени бир чаһан...
Элә бир чаһан ки, өлүмә ядыр—
Зәнчирдән, зинданлан, гандан азаддыр!

Элә бир чаһан ки, һәр бир нәгмәси
Азадлыг, сәадәт симфониясыдыр!
Элә бир чаһан ки, онун һагг сәси
Сталин эшгинин саф мә'насыдыр.
Бу эшгин дуп-дуру саф чешмәсиндән
Су ичди, күл ачды нечә мин чәмән...

Күл ачды торпағын, инсанын бахты,
Ердә милйон-милйон көз ишыгланды.
Һәр көнүл мүлкүнә бир ишыг янды,
Сталин замана шөһрәт яратды
Нйирминчи әсрин дан сәһәр вахты...

Күнәшдән айрылан бир гүввәт кими
Ән бөйүк, ән чанлы шеириййәт кими
Дүнянын гәлбинә сүзүлүб ахды...
Нйирминчи әсрин дан сәһәр вахты...

Сталин өлмәмиш! Һүнәр өләрми?
Дүнянын гәлбинлә алышыб янан,
Шәфәг сүтунлары әршә даянан
Бир дүһа күнәши сөнә биләрми?
Сталин-өлмәмиш! О һеч өләрми?

Йох! Дүня дурдугча о сағ галачаг.
Күнәшин үзүнү булут алса да.
Көйдә бир анлыға күн гаралса да
Енә ишығыны ондан алачаг
Инсан да, торпаг да, һава да, су да...
Бөйүк диләкләрин, саф әмәлләрин,
Ярадан әлләрин, язан әллерин
Торпаг үстүндәки мин арзусу да...

Эшидин! Кәләчәк гәринәләрдән:
Бир сәс эшидирәм үрәйимдә мән,
Эшидин! Эшидин! Билин ки, йүз-йүз,
Мин-мин, милйон-милйон чохалыр о сәс,
Дейир бир ағыздан нечә мин нәфәс:
Заман яшадыгча Сталин сағдыр
Сталин өмрүнү бизим өмрүмүз
Нәсилдән-нәсилә узадачагдыр!

Вәтәндаш! Әзиз дост! Меһрибан йолдаш!
Кәлин! Сейрәлмәсин чәркәләримиз.
Гой ода дөнмәсин көзүмүздә яш.
Кәлин, синә кәрәк бу гәм дағына...
Бөйүк коммунизмин ал байрағына
Сталин эшгинә анд ичәк ки, биз
Даһа да сыхлашсын чәркәләримиз!

☆

Сталин өлмәмиш! Һүнәр өләрми?
Дүнянын гәлбиндә алышыб янан,
Шәфәг сүтунлары әршә даянан
Бир дүһа күнәши сөнә биләрми?
СТАЛИН өлмәмиш! О һеч өләрми?

**СӘМӘД ВУРҒУН.**

## Ленин—Сталин байрағы алтында

Гүдрәтли вәтәнимизә икн дәфә мисли көрүнмәмиш ән бөйүк мүсибәт үз вермишдир. Биз бу мүсибәти илк дәфә партиямызын, совет дөвләтинин банисн даһи Ленин чәркәмиздән кедәндә дуймушдуг. Сон дәрәчә ағыр олан бу кәдәр бөйүк Ленинин силаһдашы, онун һагг ишинин даһиянә давамчысы бөйүк Сталин бизи тәрк эдәндә варлығымызы сарсытды. Коммунизм дүнясынын даһи ме'мары, сүлһсевәр халгларын өлмәз тәшкилатчысы, сәнәтимизин илһамчысы әбәди олараг көзләримин юмду. Дүнйда элә бир ер вармыдыр ки, орада бүтүн зәһмәткешләр бизим дуйдуғумуз ағрыны дуймасынлар!

Артыг бөйүк арзуларла дөйүнән бир үрәк вурмаячагдыр. Совет халглары, демократик өлкәләр, бүтүн дүня зәһмәткешләри өз яхын достуну, пәнаһыны итирләди. Бугүнүмүздән кәләчәйә бахан, сабаһымыздан даһиянә хәбәрләр верән, бизи ағ күнләрә чыхаран усталымыз әбәди олараг арамыздан кетди.

Эй вәтән! Онунла вәл видалашаг
Халглар! Кәлин, кәлин бир инсан кими
Табуту өнүндә бөйүк Ленинин
севимли Сталин даянан кими.
Даянаг һәсрәтлә, бөйүкдүр гүбар.
Өлдү усталымыз, өлдү хиласкар!

Хейир. Сталин өлмәмишдир. Даһиләрә өлүм йохдур. Инсанлығын дәрин мәһәббәтини газанан, совет халгларыны зәфәрдән-зәфәрә апаран бөйүк инсан өлә билмәз. Ленин вә Сталин халглар достлуғунун, гардашлығынын илһамчылары, тәрәннүмчүләри өз унудулмаз адларыны әбәдиййәтә язмышлар. Совет халглары әмр этдикчә, дүня дурдугча онлар яшаячагдыр! Бәшәриййәт Сталинин симасында сәадәт бәхшәдичисини, кәләчәк мүһарибәләрин габағыны алан, хейирхаһлыг үчүн яранмыш бөйүк бир инсаны көрүрдү. Сталин белә бир даһидир. Ленин белә бир даһидир.

Онлар партиянын баниләридир,
Онлар һәм сәркәрдә, һәм сәлдат олду.
Онларын сүрдүйү шәрәфли өмүр
Һәятдан да бөйүк бир һәят олду.

Биз бөйүк Сталинин шәрәфли адыны гурдуғумуз ени азад дүня илә әбәдиләшдирәчәйик. Биз даһи Сталинин ени шәһәрләр, кәндләр, нәһәнк су-электрик стансиялары, ени ярадылан дәнизләр, көлләр, каналлар, мешәләр хатырладачаг. Сталинин ады һәят рәмзидир. Сталинин ады сәадәт мәнбәидир. О һәр заман бизим арамызда олачагдыр.

Һүнәр йолларында учалдыгча биз,
Белә сәсләнәчәк һәят нәгмәмиз:
Сталин—партия, Сталин—Ленин!
Сталин мөһтәшәм дөвләтимиздир,
Сталин гәлбидир яралан элин,
Сталин күчүмүз, гүдрәтимиздир.

**М. РАҺИМ.**

## Әлләр атасы

Партиямыза вә халгымыза дәрин кәдәр үз верди. Үмид вә пәнаһымыз, атамыз вә достумуз, сәркәрдәмиз вә рәһбәримиз Иосиф Виссарионович Сталин йолдаш арамыздан кетди. Онун өлүмүнү хәбәр вермәк нә гәдәр чәтиндир. Онун вәфаты һаггында язмаг ағла сығышмыр. Биз ону һәмишә шад вә фәрәһли күнләримиздә хатырлайыр, һаггында шән маһнылар охуюрдуг. Биз ону тәнтәнәли ичласларымызын фәхри рәясәт һей'әтинә сечирдик. О бизим үмумхалг намизәдимиз иди. Ушагдан бөйүйә, гадындан кишийә гәдәр һамы ону—әзиз атамыз—дейә чағырырды. О, әлләрин әзиз атасы иди.

Дүнянын бүтүн тәрәггипәрвәр адамлары, бүтүн зәһмәткешләри, сүлһ, азадлыг вә истиглалиййәт уғрунда мүбаризә апаран бүтүн халглар билир ки, бөйүк Сталин сүлһ демәкдир, Сталин гәләбә демәкдир. Империалист вә капиталист өлкәләриндә, мүстәмләкә вә асылы өлкәләрдә өз азадлыг вә истиглалиййәтләри уғрунда мүбаризә апаран горхмаз гәһрәманлар Сталин йолдашы—әзиз ата—дейә чағырырлар. О, мәзлумларын доғма атасыдыр. Сталин бүтүн милләтләрә, халглара, иргләрә, тайфалара, гәбиләләрә гайғыкеш ата кими янашыр, һөрмәт эдирди. Дүнянын бүтүн зәһмәткешләри Сталини һәдсиз мәһәббәт, сонсуз бир эшглә севирди. Халг гәлбиндә өзүнә мөһкәм ер тутан мәһәббәт әбәдидир. Сталин бүтүн халгларын гәлбиндә яшайыр. Халгларын яшатдығы мәһәббәт өлмәздир.

Ленинин ән яхын силаһдашы вә онун ишинин даһи давам этдиричиси Сталин йолдаш бүтүн чәтинликләрә синә кәрәрәк партиямызы вә халгымызы ән ағыр сынаглардан мәһарәтлә чыхармыш, сосиализмин бүтүн дүшмәнләрини амансызлыгла ортадан галдырмышдыр. Сталин йолдаш Ленинин вәсиййәтләринә вә өз андына садиг галараг өлкәмиздә сосиализми гуруб баша чатдырды.

Ленин вә Сталин йолдашлар һәр шейә гадир коммунистләр партиясыны яратмыш вә мөһкәмләндирмишләр. Бу партия Ленин—Сталин идеяларынын тәнтәнәси уғрунда мүбаризәдә халгымыза һәмишә олдуғу кими бу ағыр күнләрдә дә дүзкүн рәһбәрлик эдир вә истигамәт верир.

Сталин йолдаш кими даһи бир рәһбәри итирмәк партия вә халгымыз үчүн чох ағырдыр. Бу иткинин ағрысы һеч бир вахт үрәйимиздән кетмәйәчәк. Һәр дәфә Сталин йолдашы хатырларкән онун айдын мәнтигли вә мә'налы сөзләри ядымыза дүшәчәкдир. Бу вахт әзмимиз гат-гат мөһкәмләнәчәк, сайыглығымыз даһа да артачаг, ишә, әмәйә олан мәһәббәтимиз даһа да чохалачагдыр. Һәр биримиз он адамын ишини көрәчәк, даһа мәһсулдар вә сәмәрәли чалышачағыг. Коммунизмин фәал гуручуларынын сыралары һәр ан сыхлашачагдыр.

Сталин йолдаш биз язычылара инсан гәлбинин мүһәндисләри адыны вермишдир. Бу шәрәфли ады ләягәтлә доғрултмаг үчүн Сталин заманәсинә лайиг йүксәк кейфиййәтли бәдии әсәрләр яратмалыйыг. Өлкәмизин мүдафиә бачарығыны гат-гат күчләндирмәк, халглар достлуғуну даһа да мөһкәмләндирмәк, партиямызын екдиллийини, монолитлийини даһа да гүввәтләндирмәк үчүн әлимиздән кәләни әсиркәмәмәлийик. Биз, һәм гәләмимизлә, һәм ишимизлә партия вә һөкумәтимизә һәр чүр көмәк этмәли, һәмишә од атәш хәттиндә дурмалыйыг.

**ӘЛИ ВӘЛИЕВ.**

## БИЗИМ АНДЫМЫЗ

Кәлән ил йолдаш Сталинин етмиш беш яшы тамам олачагды. Биз буна һазырлашырдыг. Ярадычылыг планларымызда, бу бөйүк тарихи күнә һәср эдәчәйимиз әсәрләр, һәмишә олдуғу кими, енә дә биринчи ер тутурду.

Сталин һәр бир совет вәтәндашынын, ер үзүндә һәр бир намуслу адамын гәлбини һәмишә мүгәддәс бир дуйғу илә чырпындырырды. Хәстә олдуғу бу бир нечә күн әрзиндә, бүтүн аләм бөйүк нигаранчылыгла, дәрин бир һәячанла Сталинин сәһһәтинин яхшылашачағыны, онун енә дә өз силаһдашлары арасына гайыдачағыны көзләйирди. Ики йүз милйонлуг бир өлкәнин, бүтүн дүня зәһмәткешләринин көзү йолда, гулағы сәсдә иди. Сталинин сағалмасы үчүн дүня чанындан кечмәйә, өмрүнү Сталинин өмрүнә чаламаға һазырдыр.

Анчаг, Сталин йолдашын арамыздан кетдийинә енә дә инанмаг олмур! Инанмаг олмур ки, йүз милйонлара азадлыг верән, сәадәт вә һәят бәхш эдән инсан, бу күн арамызда йохдур. Ағыл, һисс буну гәбул билмир ки, отуз илә яхын узун бир мүддәт әрзиндә, өз полад, әйилмәз ирадәси, мүдрик сиясәти илә даһи Ленинин ишини давам этдирәрәк вәтәнимизи гәләбәдән-гәләбәйә чатдыран, ону фашизм таунундан гуртаран, коммунизмә доғру апаран, Америка вә Инкилтәрә мүһарибә гызышдырычыларынын һәр ан яфша эдәрәк, сүлһсевәр инсанларын башында дуран бир адам, дүнянын ән бөйүк адамы, тарихин, әсрләрин сәркәрдәси, халгларын диләйинин әзбәри, бәшәриййәтин севки, үмид вә интизарла көзүнү дикдийи бир инсан гуруб яратдығы сосиализм дүнясында, өзүнүн хошбахт этдийи милйонлар арасында йохдур.

Анчаг коммунистләр һәгигәтин дүз көзүнүн ичинә бахан адамлардыр! Биз өлкәмизә белә ағыр бир мүсибәт үз вердийи күнләрдә өз вәзифәмизи бүтүн айдынлығы илә дәрк эдир вә билирик. Вәзифәмиз Совет Иттифагынын Коммунист партиясынын Сталинчи Мәркәзи Комитәси әтрафында даһа да сых бирләшмәкдир. Ленин—Сталин тә'лими илә даһа да мөһкәм силаһланараг, вәтәнимизин истәр дахили истәр харичи дүшмәнләри илә мүбаризәдә амансыз олмагдыр, совет халглары арасындакы гардашлыг вә достлуғу даһа да гүввәтләндирмәкдә, бүтүн бачарыг вә исте'дадымызы, энержимизи коммунизм гуручулуғуна сәрф этмәкдир.

Бу күн, өлкәмизин яшадығы бу ағыр матәм күнләриндә, һәр биримиз, табуту гаршысында әзиз рәһбәрә анд ичмәлийик. Демәлийик ки, сәнин, Ленинлә бирликдә яратдығын партияны—Совет Иттифагы Коммунист партиясынын әтрафында даһа сых вә мөһкәм бирләшәчәйик. Бу партиянын рәһбәрлийи илә өлкәмиздә коммунизм гуруҹулуғунун гәти гәләбәси үчүн һеч нәйимизи әсиркәмәйәчәйик!

**Ә. ӘБУЛҺӘСӘН.**

## Коммунизм байрағыны даһа да йүксәкләрә

Бүтүн сүлһсевәр инсанлары, бүтүн зәһмәткеш бәшәриййәти сарсыдан бу кәдәр о гәдәр ағырдыр ки, ону дил илә ифадә этмәк мүмкүн дейил.

Бүтүн өлкә ағыр бир дәрд ичиндәдир. Гәлбимиз од тутуб яныр. Көрпә балаларын бахышларында үрәк сызылдадан дәрин бир һүзн вардыр. Гоча аналарын бүрүшүк янаглары ашағы көз яшлары ахыр. Эвләрин үзәриндә алов кими далғаланан гырмызы байраглара гара бағланмышдыр.

Лакин даһи Сталинимизин тәрбийә эдиб етишдирдийи совет халгы бу ағыр вә чәтин күнләрдә коммунист партиясы әтрафында даһа да сых бирләшәрәк коммунизм байрағыны даһа йүксәкләрә галдырыр!

Халгымызын ирадәси сарсылмаздыр. Халгымыз Сталин дүһасындан, шанлы Коммунист партиясындан илһам вә гүввәт алыр!

Сталин коммунизм гурмаг йолларыны даһиянә бир айдынлыгла халгымыза, бүтүн прогрессив бәшәриййәтә көстәрмишдир. Сталин коммунизм йолларыны күнәш кими ишыгландырмышдыр. Халгымыз бу йолда ирәлиләйәрәк гәләбәләрдән-гәләбәләрә чатачагдыр.

**ИЛЯС ӘФӘНДИЕВ.**

## ДАҺИ РӘҺБӘРӘ

Онун мәрд адыны өлүм сөзүйлә
Бир ердә, янашы язмаг олармы?
Сөйлә, гоча тарих, сән өзүн сөйлә
Бу бойда бир дәрдин олмушму, вармы.

Вүгарлы башыны әймишдир Вәтән,
Бәнизләр ағармыш дүм ағ гар кими.
Булутлар салланыр көйүн үзүндән
Гара һашийәли байраглар кими...

Йох, һеч вахт гаралмаз һәят күнәши,
О, дүня дурдугча яшаячагдыр.
Һәр ердә, һәр заман, һәр зәһмәткеши
Үрәйи вурдугча яшаячагдыр.

Ону көрәчәкдир доғма өлкәмиз
Көрпә ушагларын һәр күлүшүндә
Онун мәрд адыны язачағыг биз
Әлван чичәкләрлә дағлар дөшүндә.

Сталин! Бәсләдин, бөйүтдүн бизи.
Шанлы партиямыз халга даягдыр
Сәнин өлмәз адын Вәтәнимизи
Зәфәрдән-зәфәрә апарачагдыр!

**Ә. ТАЛ'ӘТ.**

## АДЫНА ЯДДЫР ӨЛҮМ

Енә дилим тутулду, енә долду көзләрим,
Енә янар дағ кими янды бағрым, а достлар!
Бүкүлдү бу хәбәрдән бүкүлмәйән дизләрим
Даянмыр бир ан белә үрәк ағрым, а достлар!
Башымын үстүндә аһ... дурду гара булутлар,
Дәрд, кәдәр дәрясы тәк ләпәләнди сөзләрим.
Гәлб ағрыдан бу хәбәр көздикчә дияр-дияр
Яхын, узаг элләрә сәпәләнди сөзләрим.
Енә кейинди ше'рим гара матәм палтары,
Енә әйилди башым байрағымла бәрабәр,
Йолланды Москвая көнлүмдән гәм гатары,
Рәһбәримин янында даянмагчын сәфәрбәр.
Нечә ламы бу дәрди, нечә дейим бу дәрди!
Гапанды Сталинин бирдән көз гапаглары.
Әчәл ганадларыны онун үстүнә кәрди,
Бир даһа күлмәйәчәк рәһбәрин додаглары.
Гочалдым бир саатда бу дәрди яза-яза
Һаны хиласкарымыз, һаны атамыз, һаны?!
Чиләнди дамла-дамла өнүмдә ағ кағыза:
Енә көзүмүн яшы, енә гәлбимин ганы.

☆

Сталин! Әзиз ата, дилим сөз тутмур мәним.
Биз сәнин мәктәбиндә бәркидик полад кими.
Өлмәз әмәлләринлә чичәкләнди вәтәним,
Севиб бөйүтдүн бизи доғма бир өвлад кими.
Өлүмә инанмырам, сән вардын, енә варсан,
Әбәдидир һагг йолун, әбәдидир варлығын.
Өз әвәзсиз дүһанла бәшәрә вердин нишан
Үнванымы аг күнүн, сүлһүн, бәхтиярлығын.
Бу айрылыг дейилдир, биз сәндән айрылмырыг,
Янашы дура билмәз өлүм сәнин адынла.
Даяндын, даянырсан инди дә айыг, сайыг
Дүнянын кешийиндә мүбариз һәятынла.
Сәни тапшырмаячаг элләр гара торпаға
Нәсил-нәсил һәр заман гәлбиндә кәздирәчәк.
Адыны дост өлкәләр чевирмишдир байрағa
Гәлбиндә дүнямызын сән яшайырсан демәк.
Өмрүн давам эләйир халгын диләкләриндә
Сән бизим йолдашымыз, сән бизим атамызсан.
Мөһтәшәм варлығынла вәтәнин көйләриндә
Гәлбләри исиндирән нурлу күнортамызсан.
Һәр ени зәфәринлә, һәр ени әсәринлә
Һәр гәлбин гапысындан кирдин өз эвин кими,
Бахтымызы айна тәк экс эдән көзләринлә
Һәят вердин, чан вердин дүнямыза күн кими.

☆

Үрәкләрә дағ чәкән бу амансыз хәбәрлә
Халгымыз салмаячаг янына голларыны.
Түкәнмәз гүдрәтилә бәзәйәчәк зәфәрлә
Ленинин, Сталинин күнәшли йолларыны.
Гой дүшмән севинмәсин, енә бизим бу әлләр
Сабаһа Сталинин көзләрилә бахачаг.
Бизим азад нәсилләр, бизим хошбахт нәсилләр
Гәрәнлығын башында илдырым тәк чахачаг.
Азадлыг йолларыны галиб элилә һәр ан
Көстәрир инсанлыға Коммунист партиямыз.
Галачаг чәркәмиздә өз әмәлилә һәр ан
Коммунизмин ме'мары, әзиз, доғма атамыз.
Бизи айырмаячаг, бөйүк ата, бу һичран,
Нәбзин вурачаг енә чанлы биләйимиздә.
Адына яддыр өлүм, сағсан, сағ галачагсан,
Дөйүнәчәк үрәйин һәр ан үрәйимиздә!

**СҮЛЕЙМАН РҮСТӘМ.**

## ОНУН АДЫ ЗӘФӘР БАЙРАҒЫМЫЗДЫР

Гургушун кими ағыр булутлар көйү бүрүмүшдү. Һава да милйон-милйон инсанларын гәлби кими гап ағлайырды. Бир надырым сүр'әтилә бүтүн дүняя яйылан бөйүк мүсибәт хәбәри шахталы рүзкар кими гәлбләри дондурур, алов кими көзләри яндырырды. Инсанлар әтәкләринә гара золаглар чәкилмиш байраглар кими бу дәрдин сиғләтиндән башларыны ашағы әйирдиләр. Даһи бир инсан, дүня мәзлумларынын атасы вә рәһбәри, совет халгыны ени, азад бир дүняя чыхармыш олан бөйүк Ленин вәфат этмишди. Бу иткинин бөйүклүйүнү мән о вахт дәрк этмәсәм дә, синифдә шакирдләрин гаршысында һөнкүрүб ағлаян гоча мүәллимимизин сакит ахан көз яшларында, титрәйән додагларында дуюрдум.

Инди, бу күн халгымыза ени, бөйүк бир мүсибәт үз вердийи заман, мән енидән о кәдәрли күнүн ағрысыны дәрин бир гүввәтлә дуйдум. Бу күн ағырлығы дағлардан артыг олан бир кәдәр инсан гәлбинә сығмыр. Атамыз, мүәллимимиз, доғма Сталинимизин бөйүк гәлби әбәди бир сүкут ичиндә сусмушдур. Онун узаглары көрән көзләри әбәди гапанмышдыр.

Бу күн ер үзүнүн элә бир бучағы йохдур ки, орада өз халгынын, вәтәнинин азадлығы уғрунда мүбаризә апаран инсанлар өз үмидләрини, Сталинин ады илә бағламамыш олсунлар.

Сталин ады халг сәадәти, Сталин ады ишыглы һәят, Сталин ады нәчиб арзулар, бөйүк үмидләр, йүксәк инсан әмәлләрини һәят һәгигәтинә чевирән сарсылмаз бир гүдрәтдир. Бу ад бир зәфәр байрағы кими шәһәрләри, кәндләри долашыр, они һәят гуран инсанлара ишыглы йоллар көстәрир, онлара гүввәт вә инам верир. Бу ад әсарәт дүнясынын зүлмәт зинданларына бир күнәш шәфәги кими дүшүр, орда мүбариз өмрүнүн ағыр күнләрини кечирән инсанларын додагларында тәбәссүм ярадыр. Бу ад илыг баһар ели кими көнүлләри исидир.

Биз, Ленинин ағыр матәмини мәтанәтлә кечирдийимиз кими, онун өлмәз ишини зәфәрлә давам этдирдийимиз кими, Ленинин ән бөйүк, ән яхшы силаһдашы доғма Сталинимизин өлүмү илә вәтәнимизә, халгымыза, партиямыза үз верән бөйүк мүсибәти дә мәрд инсанлара мәхсус бир тәмкин вә ирадә илә гаршылайырыг. Биз билирик ки, әзиз Сталинин шәрәфли өмрүндә элә бир дәгигә йохдур ки, ону Вәтән вә халг сәадәти ишинә, инсанларын хошбахт вә азад бир дүня—коммунизм дүнясы гурмаг уғрундакы тарихи мүбаризәсинә сәрф этмәмиш олсун. Биз, онун фыртыналардан кечмиш, сынаглардан чыхмыш байрағыны ләкәсиз вә йүксәк сахлаячағыг. О, Вәтәнимизи башсыз, халгымызы ялгыз, йолларымызы думанлы гоюб кетмәди. О, Ленинлә бирликдә гәһрәман коммунистләр партиясыны яратды, халгымызы чаризмин вә дүня империализминин әсарәтиндән гуртарыб айдын, ишыглы йола чыхартды. Ленинсиз, Ленин байрағы алтында кечән 29 ил мүддәтиндә о бизим чанлы Ленинимиз олду. Бу күн бүтүн совет халгы Ленин—Сталин байрағына сона гәдәр садиг галачағына, Ленин—Сталин ишини йорулмадан, дурмадан давам этдирәчәйинә анд ичир. Биз, бу күн әбәди бир сүкут ичиндә ятан бөйүк мүәллимимиз Сталинин адыны гәлбимиздә, фикримиздә, ишимиздә, мүбаризәмиздә бир дөйүш вә зәфәр байрағы кими даима йүксәк, даима тәмиз, даима мүгәддәс сахлаячағымыза бүтүн дүня гаршысында анд ичирик!

**РӘСУЛ РЗА.**

## ӘДӘБИЙЯТЫМЫЗЫН ДАҺИ МҮӘЛЛИМИ

Халгымыз өзүнүн бөйүк достуну, рәһбәрини вә мүәллимини итирди. Нефт шәһәри—Бакы матәм либасы кеймишдир. Сталинин әзиз вә меһрибан адилә фәхр эдән бу шәһәр яс ичиндәдир. Кәнчлик илләриндә Бакы пролетариатыны чаризм вә буржуазияя гаршы мүбаризәйә галдырмыш достумуз вә мүәллимимиз артыг бизим арамызда йохдур. Бу ачы һәгигәтә инанмаг нә гәдәр чәтиндир. Онун мәһәббәт долу, сакит вә гүдрәтли сәсини бир даһа эшитмәйәчәйик. Онун хәфиф тәбәссүмүнү бир даһа көрмәйәчәйик. О, бир даһа көрпәләри гучағына алыб, онларын ипәк сачларыны охшамаячаг. Өз яхын силаһдашларилә бәрабәр өлмәз Ленинин мавзолейи үзәриндә гүввәтли әлини юхары галдырыб милйонларын Гызыл мейдандан кечән мәғлубэдилмәз нүмайишини бир даһа саламламаячаг. Буну дүшүндүкчә, инсанын гәлби сызылдайыр. Биз онунла әбәди видалашырыг. Сталинин аталыг мәһәббәтини дуймуш халгларын көнлүндәки ағыр кәдәр, дүняда һеч бир кәдәрлә мүгайисә эдилә билмәз.

Лакин Сталинин тәрбийә эдиб боя-баша чатдырдығы гәһрәман совет адамлары, бәдбинлийә гапылмадан, өз ирадәләрини полад кими мөһкәмләдәрәк, доғма коммунистләр партиясы әтрафында, Сталинчи Мәркәзи Комитә әтрафында даһа да сых бирләшәчәк, коммунизм гуручулуғунун програмыны галибиййәтлә һәята кечирәчәкләр.

Сталин сосиалист мәдәниййәтимизин, әдәбийят вә сәнәтимизин рәһбәри вә мүәллими кими бу күнүн вә кәләчәйин мәдәниййәт усталары үчүн түкәнмәз бир илһам мәнбәи гоюб кетмишдир. Сталин ады бүтүн дүнянын ән исте'дадлы, ән тәрәггипәрвәр шаирләри вә әдибләри үчүн һуманизмин ән бөйүк тәчәссүмү олмушдур. Дүняда элә бир дил йохдур ки, онда Сталини тәрәннүм эдән нәгмәләр вә шеирләр язылмасын. Чүнки Сталин дүнянын һәр тәрәфиндә ишыға вә сәадәтә чан атан инсанларын үмиди вә истинадкаһы иди.

Сталин сосиалист мәзмунлу, милли формалы мәдәниййәтләрин баш устасы, илһамчысы олмушдур. Бүтүн дүня зәһмәткешләринин севдийи совет әдәбийяты ән яхшы наилиййәтләри үчүн Сталинә борчлудур. Чүнки Сталин бу әдәбийятын йолуну даһиянә бир узагкөрәнликлә ишыгландырмыш, язычы вә сәнәткарларын доғру йолла ирәлиләмәси үчүн һәгиги бир аталыг гайғысы көстәрмишдир. Сосиалист реализми методунун нәзәри әсасларыны ярадан да Сталин олмушдур. О, марксизм-ленинизм элминин хәзинәсини өз даһиянә әсәрләрилә зәнкинләшдирдийи кими, марксизм-ленинизм нәзәриййәсини ени вә йүксәк бир мәрһәләйә галдырдығы кими, сосиалист эстетикасынын ән чәтин проблемләрини дә һәлл эдиб, ярадычылыг саһәсиндә язычы вә сәнәткарларымыза гиймәтли нәзәри бир силаһ вермишдир. Мәркәзи Комитәнин әдәбийят вә сәнәт мәсәләләринә даир тарихи гәрарлары билавасигә Сталинин рәһбәрлийи илә гәбул эдилмиш вә бу бөйүк сәнәдләрин тә'сирилә бүтүн сосиалист милләтләрин әдәбийяты мүхтәлиф манеәләри ортадан галдырараг, совет мәдәниййәт тарихини ени вә кәркәмли әсәрләрлә зәнкинләшдирмишдир.

Һеч шүбһәсиз ки, Азәрбайчан язычылары бу күндән сонра даһа бөйүк энержи вә ирадә илә совет әдәбийятынын мәфкурәви сафлығыны горуячаг, өз әсәрләриндә бөйүк коммунизм гуручулуғу ишини даһа парлаг бир сурәтдә экс этдирмәйә чалышачаг. Сталинин бәдии образыны ратмаг саһәсиндә чохдан башладыглары коллектив иши давам этдирәчәк, совет адамларынын мә'нәви көзәлликләрини тәсвир эдән ени бәдии лөвһәләр ярадачаг, өз әсәрләрилә халгымызын гуручулуг энтузиазмыны даһа да артырмаға көмәк эдәчәкләр.

**Һ. МЕҺДИ.**

## Сталин гәлбимиздә әбәди яшаячагдыр

Партиямыза, совет халгына вә бүтүн дүня пролетариатына бөйүк кәдәр үз верди. Маркс, Энкелс вә Лениндән сонра зәһмәткеш бәшәриййәт өзүнүн ән бөйүк мүәллимини, рәһбәрини, мүтәфәккирини вә ингилаб даһисини—Иосиф Виссарионович Сталини итирди.

60 илә яхын давам эдән чошгун ингилаби фәалиййәти дөврүндә Сталин йолдаш, Ленин йолуну давам вә инкишаф этдирәрәк, инсан тарихинин Сталин заманәси адланан ени, парлаг дөврүнү, инсанлығын ени тарихини, халгларын ени тарихини, мәдәниййәтин, инсан дүһасынын ени тарихини яратмышдыр.

Сталин йолдаш коммунист партиясынын бирлийини әбәди олараг мөһкәмләндирмишдир. Партиямызын бу сарсылмаз бирлийи Ленин вә Сталин ишини яшадачаг вә ону гәләбәдән гәләбәйә доғру апарачагдыр.

Партиямызын бирлийи, совет дөвләтимизин гүдрәти, совет вәтәнимизин, совет ордумузун гүдрәти, совет чәмиййәтимизин гәләбәләри, бизим хошбахт һәятымыз, бүтүн сәадәтимиз, күн-күндән чичәкләнән совет мәдәниййәтимиз, инчәсәнәт вә әдәбийятымыз Сталин йолдашын әсәрләридир.

Совет халгларынын сарсылмаз Ленин—Сталин достлуғу, әзәмәтли коммунизм гуручулуғумуз, коммунизм идеяларынын бүтүн дүнада чалдығы гәләбә, дүня зәһмәткешләринин өз азадлыглары йолунда, сүлһ вә демократия уғрунда, империалист әсарәтинә гаршы апардыглары инадлы вә галибиййәтли мүбаризә, азадлыг уғрунда мүбаризләрин ени нәсли Сталин йолдашын бөйүк әсәрләридир. Бу бөйүк әсәрләри көз бәбәйи кими горумаг, Ленин—Сталин ишинә хидмәт этмәк, Ленин—Сталин партиясына садиг олмаг бу ағыр кәдәрли күнләрдә Сталин эшги илә дөйүнән һәр бир гәлбин ән йүксәк, ән мүгәддәс арзуларыдыр.

**М. ЧӘФӘР.**

Мәс'ул редактор: СҮЛЕЙМАН РҮСТӘМ.

Редаксия һей'әти: ӘЛИ ВӘЛИЕВ, ӘНВӘР МӘММӘДХАНЛЫ, ИМРАН ГАСЫМОВ, МӘММӘД РАҺИМ, МӘММӘД ЧӘФӘР ЧӘФӘРОВ, МӘММӘД ӘКБӘР (мәс'ул катиб), САБИТ РӘҺМАН, ҺӘСӘН СЕЙИДБӘЙЛИ.

ФГ 03231 Бирләшмиш нәшрийат мәтбәәси, Бакы, Сталин проспекти, № 137. Сифариш № 779